

SMI
STOCKHOLMS
MUSIKPEDAGOGISKA
INSTITUT

YouTube som gitarrpedagog

Hjälp eller stjälp

En kvalitativ studie om fyra gitarrpedagogers tankar om videolektioner på YouTube

Examensarbete

Musikpedagogexamen

Vårterminen 2020

Poäng 15hp

Anas Burhan

Handledare: Frans Hagerman

Examinator: Susanna Leijonhufvud

Abstrakt

Stockholms Musikpedagogiska Institut

Självständigt arbete 15hp

Titel	YouTube vs pedagog – en undersökning om lärarens roll i dagens digitaliserat samhälle
Engelsk titel	YouTube vs guitar teacher – a study about teacher's role in today's digitalized society
Författare	Anas Burhan
Handledare	Frans Hagerman
Antal sidor	42

Syftet med min studie är att undersöka hur gitarrlärare förhåller sig till gitarrlektioner på YouTube i dagens digitaliserade värld. För att uppnå syftet har kvalitativa intervjuer genomförts med fyra gitarrlärare där tre av dem är verksamma på kulturskolor och den fjärde är en gitarrlärare på det estetiska gymnasieprogrammet med inriktning musik. Det insamlade materialet har tolkats med hjälp av fyra begrepp från kulturpsykologisk teori *scaffolding*, *artefakter*, *mediering* och *kommunikation*. Resultatet från intervjuerna visar olika syn på YouTube och andra webbaserade lektioner från olika lärare, där några positiva samt negativa attityder på lektionerna presenteras. Positiva attityder som framkommer är *professionsutveckling*, *noggrannhet* samt *att öka elevens egna initiativ*. Negativa attityder som lyftas fram är *bristfällig kvalitet*, *förpackning* och *innehållet, anpassning av repertoar, feedback och den fysiska närvaron av pedagogen*.

Det som har märkts är att lärarna har olika syn på Youtube som gitarrlärare. Precis som i tidigare forskningar, där några ser fördelar och andra ser nackdelar med videolektioner. Tidigare forskning lyfter fram att i traditionell undervisning börjar läraren efter ett tag tappa interaktionen med eleven och en tydlig struktur fattas i lektionen, medan mina respondenter inte delar samma åsikt och ser att interaktionen inte kan ske digitalt utan måste vara på plats i samma rum mellan läraren och eleven.

Nyckelord Musik, gitarr, YouTube, pedagogik, sociokulturellt, scaffolding, artefakter, kommunikation, formativ bedömning, intervju, kvalitativ

Innehållsförteckning

1. Inledning	5
1.1 Syfte och problemformulering.....	7
2. Bakgrund	8
2.1 Gitarrens historik	8
2.2 Musikdidaktik	8
2.3 Gitarrundervisningshistorien.....	9
2.4 Kulturskolan.....	10
3. Tidigare forskning	11
3.1 Lektionsdisposition i traditionell- och digital undervisning	11
3.2 Hierarkin i musikundervisning.....	12
3.3 Feedback.....	13
3.4 Bristfällig kvalitet av undervisning.....	13
3.5 Anpassning av repertoar	13
4. Sociokulturellt perspektiv	15
4.1 Mästare-lärlingstradition	15
4.2 Artefakter	16
4.3 Mediering genom artefakter.....	16
4.4 Scaffolding.....	17
4.5 Kommunikation mellan lärare och elev.....	17
4.6 Formativ bedömning.....	18
5. Metod	19
5.1 Metodval	19
5.2 Urval av respondenter	19
5.3 Genomförande.....	21
5.4 Databearbetning och analys.....	21
5.5 Etiska överväganden	21
6. Resultat	23
6.1 Negativa attityder till YouTube.....	23
6.1.1 Bristfällig kvalitet.....	23
6.1.2 Rekvisita.....	25
6.1.3 Anpassning för svårighetsgrad av repertoar	26
6.1.4 Feedback	27
6.1.5 Ju närmare desto bättre	29
6.2 Positiva attityder till YouTube	31
6.2.1 Professionsutveckling	31

6.2.2	Noggrannhet	32
6.2.3	Ökar elevens egna initiativ	33
6.3	<i>Resultatsammanfattning</i>	34
6.3.1	Mediering genom artefakter	34
6.3.2	Kommunikation mellan läraren och eleven	34
6.3.3	Scaffolding	35
7.	Diskussion	36
7.1	<i>Resultatdiskussion</i>	36
7.1.1	Positiva attityder till YouTube	37
7.1.2	Negativa attityder till YouTube	37
7.2	<i>Metoddiskussion</i>	39
7.3	<i>Vidare forskning</i>	40
8.	Referenslista	41

1. Inledning

Min pappa var en advokat som var självlärd nybörjare på gitarr. Han spelade på gehör och kunde bara vissa låtar som upprepades om och om igen. När han dog var jag 15 år och tänkte då att gitarren inte ska stå mot väggen och samla damm utan måste leva igen. Jag började spela melodier på gehör och sedan träffade jag någon som visade mig grundläggande ackord: tonika, subdominant och dominant utan att veta funktionerna som dessa ackord har. Jag fortsatte så där i mer än fyra år tills jag bestämde mig för att det var dags att ta mig till nästa steg och spela efter noter. För att spela efter noter behöver eleven en musiklärare och i ett land som Syrien där jag växte upp, fanns det inte musikundervisning i skolorna på alla nivåer. Det var svårt att hitta någon som kunde läsa noter i min stad vilket innebär att jag var tvungen att åka till huvudstaden Damaskus och leta efter någon musiklärare. Och jag hittade en men det var väldigt dyrt för en ungdom plus att det var långt bort från där jag bodde, det tog ca 2 timmar. Logistiken var ett problem och förhinder så jag slutade efter två lektioner. Samtidigt kom internet till Syrien och jag kunde ladda ner tabulatur för gitarrsolo till kända låtar och efter några år kom YouTube och introducerade många skickliga lärare med olika genre och olika nivåer. YouTube och distansundervisning har löst många problem inte bara för mig utan för elever över hela världen med fördelar som att det:

- Sparar tid och pengar på resor fram och tillbaka till undervisningslokalen
- Ger flexibilitet med när, var och hur eleven vill
- Sparar pengar och ofta är gratis på Youtube
- Är lätt att komma igång och går att pausa när som helst

Den sistnämnda punkten är väldigt viktig då det är svårt för musikeleven att komma ihåg allt som sagts under lektionen med sin lärare, och måste vänta till nästa lektion som är ungefär efter en vecka, men på Youtube kan hen komma tillbaka när som helst och jobba med sin repertoar. En studie av Allen och Seaman (2016) visar att över 7 miljoner eftergymnasiala elever i USA – en tredjedel – har anmält sig till minst en internetbaserad kurs 2016. I en annan studie från 2019 visar det sig att det är drygt 3 miljoner som läser internetbaserade kurser (Allen & Seaman 2019). Detta visar att internetbaserad undervisning ökar, och därmed ökar behovet av kunniga och pålitliga lärare, och att sådana lärare skall kunna kommunicera med de eleverna på distans, kunna leverera informationen på ett bra och begripligt sätt. Konkurrensen mellan de kända YouTuberna

har gjort att material blivit bättre och sänds med bättre bild- och ljudkvalitet. Det finns dessutom billigare/gratis material (tab, ackord, noter) att ladda ner. Ökandet på YouTube ska vara i linje med traditionell undervisning, och att ”fysiska” lärare ska jobba med sina sätt och göra undervisningen effektivare, roligare och bättre på alla nivåer. Musiklärarens roll har påverkats under YouTube-tiden. Lärarna fick nya idéer och metoder från olika lärare runt världen, de har nya digitala material och läroböcker och de fick bättre upplägg av lektionen. Å andra sidan har sådana digitala plattformar påverkat lärarna på ett negativt sätt, för att ökningen av antalet elever som spelar efter YouTube-videor innebär att antalet elever i traditionell undervisning minskar, eller så ser eleverna att lokalerna på YouTube är bättre visuella och auditiva än det som en traditionell lärare erbjuder. Jag själv spelar och undervisar i klassiskgitarr med kännedom till el- och stålsträngadgitarr. Den här studien inriktar sig mot de här varianterna av gitarr, eftersom de flesta lektionerna på YouTube handlar om låtar eller stycken spelas på dessa gitarrvarianter.

Jag brukade utgå från elevernas nivå, förmågor och färdigheter och väljer repertoar åt dem, men nu hittar de en låt på YouTube och kommer till mig bara för att ”putsas” den och göra små korrigeringar med frasering, tonbildning och fingersättning med mera. Så om pedagogen på YouTube spelar en Em-ackord på sjunde bandet (med barré) och går till B7 på samma band, så tipsar jag eleven att undvika barréackorden och spela ackorden på första bandet till exempel, då behöver hen inte flytta hela armen sju band och på det sättet så sparar hen tid och håller sig i tempot.

Att några ändringar har skett på traditionell gitarrundervisning som till exempel att digitala världen har varit en del av gitarrundervisning såsom stämapparat eller digital metronom, så väcktes mitt intresse att undersöka hur lärare ser på YouTube och andra plattformar med digitala lektioner i dagens digitaliserade samhälle.

1.1 Syfte och problemformulering

Syftet med uppsatsen att undersöka hur gitarrpedagoger ser på deras roll i gitarrundervisning efter YouTube-revolutionen, med särskilt fokus på vad en fysisk gitarrpedagog kan erbjuda som en lärare eller tutorial på YouTube inte kan.

Uppsatsen utgår från följande frågor:

- Hur ser gitarrlärarna på gitarrlektionerna på YouTube i dagens digitaliserade musikundervisning?
- Hur ser de på deras roll som fysisk lärare?
- Hur ser de på vad YouTube lektioner erbjuder?

Förhoppningen är att denna studie ska ge läsaren en djupare förståelse för YouTube-lektioner i tre gitarrvarianter (klassisk, stålsträngad och elgitarr) och hur en pedagog kan använda sådana digitala verktyg i traditionell undervisning.

2. Bakgrund

Nedan pratar jag om historisk bakgrund i gitarr som instrument och i gitarrundervisning genom tiden och den svenska kulturskolan.

2.1 *Gitarrens historik*

Det första kända stränginstrument är oud eller ud som hittades i Mesopotamien (nuvarande Irak) och betyder bokstavligen en träbit. Gamla greker kallade den för kitara, och på arabiska kithara. Franska trubadurer i 1100-talet använde uden och den blev la-ud eller la-ut och därifrån kommer ordet lutan, i en päronformkropp med fyra dubbla strängar stämnda i (C – F – A – D) till fem strängar på början av 1600-talet till sex strängar stämnda i (E – A – D – G – B – E) innan 1800-talet, det fanns barock- och renässansgitarrer, vihuela med mera i den här formen, och den fick sin slutliga form ca 1850 av Antonio Torres Juardo. Vid början av 1930-talet så kom elgitarrer (Wade 2005).

2.2 *Musikdidaktik*

För att förstå hur gitarrspel kan läras ut så behöver vi titta på grundläggande didaktiska frågeställningar kring det. Ordet *didaktik* enligt Svenska Akademiens ordbok (2020) betyder: ”benämning på den del av pedagogiken som handlar om (metoden för) undervisningen”. Enligt Arfwedson (1991) så behandlar didaktiken de didaktiska frågeställningarna:

1. Vad ska läras ut?
2. Varför ska det läras ut?
3. Hur ska det läras ut?

De här frågorna utvecklades och tolkades till musikdidaktik av Hanken och Johansen (2013).

Vad är målet med musikundervisningen?

Vad önskar man uppnå genom sin verksamhet?

Vilket innehåll ska undervisningen ha?

Hur ska undervisningen ske?

Varför gjorde läraren just de valen som hen gjorde?

2.3 *Gitarrundervisningshistorien*

För att förstå stränginstrumentundervisningshistorien behöver vi gå tillbaka till Mesopotamien och se hur instrumentet ud lärdes ut och hur det utvecklades med tiden tills idag. Ud var ett bandlös instrument med en kortare hals som lärdes ut på gehör, och det fanns en mästarlärlingtradition. Med lutan blev halsen längre med flera band på den. Den nya längden gjorde att samma ton kan spelas på olika strängar. Ettstrukna E till exempel kan spelas lös på första strängen, på femte bandet på andra strängen, på nionde bandet på tredje strängen och på fjortonde bandet på fjärde strängen. Sådana svårigheter och komplexitet gjorde att gitarrpedagoger behövdes under tiderna till och med i dagens digitaliserade lektioner för att skriva läroböcker eller filma klipp om hur man spelar skalor, arpeggio, olika spelteknik för höger- och vänsterhand och även en hel repertoar. På 1800-talet kom flera skolor i klassisk gitarr med läroböcker enligt (Hallén, 2012):

2.3.1 Ferdinando Carulli (1770–1841) *Gitarre-schule* (originalverk publicerat 1825) med noterade övningar och få skriftliga instruktioner, följs av några repertoarer.

2.3.2 Matteo Carcassi (1792–1853) *Gitarre-schule* (originalverk publicerat 1836) som började med repertoarer i olika tonarter, som följs av mer avancerade teknikövningar och stycken som täcker en större del av greppbrädan.

2.3.3 Dionisio Aguado (1784–1849) *New guitar method* (originalverk publicerat 1843) som var unikt under den tiden för att han tar en större vikt för musikteori, medan de övningarna fortfarande används idag.

2.3.4 Fernando Sor (1778–1839) *Method for the Spanish guitar* (originalverk publicerat 1830) han skriver i det att han antar att läsaren redan är en musiker, vilket betyder att det inte inriktat för nybörjare.

Under 1900-talet började gitarrpedagogerna visa mer intresse för nybörjare, och deras böcker sträcker sig från toner på lösa strängar till transkriptioner av gamla lutarepertoar till konsertrepertoar, från renässans till nutida musik, och de täcker en hel del av klassiskgitarr, från musikteori till olika teknikövningar och notläsning som täcker hela greppbrädan. De mest kända under 1900-talet är:

- Frederick Noad (1929–2001) med sin bok *Solo guitar playing*.
- Christopher Parkening (1947-) med sin bok *Christopher Parkening guitar method vol.1 och 2*. (1997)
- Hubert Käppel (1951-) *Introducing the guitar*

- Scott Tennant (1962-) *Basic classical guitar methods* och *Pumping Nylon*.

2.4 Kulturskolan

Den svenska kommunala musikskolan startades i några kommuner under 1940-talet, med ett mål att utveckla och stärka alla ungdomars instrument- eller sångkunnande oberoende av ekonomisk, kulturell, eller social bakgrund. På 1960-talet skedde en kraftig tillväxt och den kommunala musikskolan blev allmänt förekommande, då tidigare var det bara vissa ungdomar som fick tillgång till instrumental undervisning genom militärmusiken, bruksmusikkåren, läroverken, eller genom kyrkan med privatundervisning för dem som hade råd (Kulturskolerådet, 2020). Till skillnad från grundskolor så har musik- och kulturskolor inga nationella styrdokument som styr hur undervisningen ska utformas, så verksamheten ser olika ut runt om Sverige.

En utredning i 2016 publicerades av regeringen för att utforma en nationell strategi för landets musik- och kulturskolor (SOU 2016:69, s. 12, 13). Här behöver läraren inte följa upp någon läroplan, eller specifika böcker, utan det är mer att utgå från elevens förmåga och färdigheter och ser vad som passar denna elev bäst i spelandet:

- ge barn och unga möjlighet att lära, utöva och uppleva konstuttryck i första hand i grupp,
- bedrivs på barns och ungas fria tid,
- präglas av hög kvalitet och en konstnärlig och genremässig bredd med verksamhet inom tre eller flera konstuttryck,
- tillämpa en pedagogik som utgår från barnets egna erfarenheter och intressen,
- ge barn och unga goda förutsättningar att ha inflytande på verksamhetens utformning och innehåll,
- ha en hög andel pedagogiskt och konstnärligt utbildad personal,
- verka i för verksamheten anpassade lokaler med ändamålsenlig utrustning,
- aktivt verka för att kommunens barn och unga har kännedom om kulturskolan och ges likvärdig möjlighet att delta i dess verksamhet, och
- arbeta i bred samverkan och bedriva en utåtriktad verksamhet gentemot det övriga samhället.

3. Tidigare forskning

I den här kapitlen presenteras tidigare forskning som belyser mästrollen i musikundervisning och interaktion mellan eleverna och läraren, samt forskning om digitala verktyg. Jag började med att söka efter studentuppsatser för att det var dem som var tillgängliga på SMI:s webbplats, och jag letade efter liknande ämnet via sökmotorer som www.uppsatser.se eller www.diva-portal.org genom att söka efter nyckelord som YouTube, interaktion, mästroll, traditionell undervisning, YouTube impact on education, history of guitar, och sociokulturellt perspektiv med mera. I deras träfflistor kunde jag hitta studier som rör sig runt ämnet varpå jag kunde ladda ned dem, bl.a. från www.diva-portal.org.

3.1 Lektionsdisposition i traditionell- och digital undervisning

Jag har hittat två studier som handlar om upplägget av lektionen, den ena tittar på traditionell undervisning och i den andra tittar på webbaserad undervisning. Anna-Lena Rostvall och Tore Wests (2003) artikel *Analysis of interaction and learning in instrumental teaching* undersöker och analyserar instrumentalundervisning och lärandet och hur interaktionsmönster påverkar eleverna. De gör en observation och analyserar fem timmar inspelad video med gitarr- och bleckblåsinstrument, och de skriver att det var mer prat än musik, mindre interaktion mellan läraren och eleven, och dåligt förberedda lärare gör att det blir svårt med tiden där eleven får konkreta målbeskrivningar och dispositionen av läraren i traditionell undervisning. Jag använder denna studie eftersom studien var nästan relevant till mitt område där jag jämför i vissa fall undervisningssätt mellan traditionell och webbaserad undervisning. Men Martin Vidlund (2018) ser i sin uppsats *Webbaserad gitarrlektioner* en jämförelse mellan tre webblektioner, att läraren alltid kan följa en tydlig struktur och disposition som är tydligt presenterade på lektionens webbsida. Eleven kan lätt märka kvalitetsskillnader på olika nivåer mellan en traditionell lärare och YouTube lektioner från:

- ett pedagogiskt perspektiv (tydligare struktur, målbeskrivningar och läromedel).

Det kan vara på grund av de flesta instrumentlärare på kulturskolan i Sverige saknar en lärarlegitimation, enligt Rostvall och West (2003).

- visuellt och auditivt (bättre instrument och förstärkare, bättre belysning). Det kan bero på att kulturskolor har en viss budget som gör det svårt att köpa bättre utrustning till alla lärare.

Hur elever förhåller sig till videolektioner på YouTube från deras egna lärare så har Johansson och Nohr (2014) undersökt detta område med en enkät som 412 respondenter har svarat på det. Eleverna till exempel ser att flexibiliteten i videon är viktigt. Möjligheten att pausa och spola fram och tillbaka var viktigt till 98 procent av eleverna i undersökningen. Att kunna se videon varsomhelst var också en fördel. 92 procent ansåg att detta var viktigt för dem. Att kunna se videon närsomhelst var också viktigt för 98 procent, och 70 procent av eleverna föredrog korta videor som är sex till tjugo minuter långa (Johansson & Nohr, 2014, s.58).

Sabrina Karlsson (2019) undersöker hur fyra lärare i grundskolan (högstadiet) arbetar med digitala verktyg i musikundervisning och vilka verktyg de är. Studien visar att tre av fyra lärare använder YouTube och andra musikwebbsidor som lärplattform. Karlsson (2019) refererar till Evan S. Tobias (2015) som skriver om hur digitala verktyg kan agera som lärplattform och kommunikationsmedel.

Jag tog olika studier som diskuterar olika saker men alla skriver om vikten av strukturen och strategin i undervisning. Rostvall och West kommer fram till ett resultat att läraren tappar strukturen med tiden, och Vidlund kommer fram till ett resultat att gitarrpedagogerna på YouTube har alltid en bra struktur som de använder varje lektion, och det håller Karlssons respondenter med om.

3.2 Hierarkin i musikundervisning

Rostvall och West (2006) i en annan artikel *Interaktion i musikundervisning* inriktat mot gymnasial- och eftergymnasiala utbildning om instrumentalpedagogik. De visar att traditionell undervisning är baserat på en traditionell mästarlära där en naturlig hierarki finns mellan mästaren och dennes lärling. Medan på YouTube saknas hierarkin mellan pedagogen och eleven på grund av lärarens frånvaro från samma rum, plus att relationen mellan de fattas på grund av kommunikationens frånvaro.

3.3 Feedback

Spela, leka eller låta bli, Guitar Hero som kommunikativ praktik för unga musiker är en licentiatavhandling av Jens Ideland (2011) där han undersöker hur gymnasielever på estetiska linjen spelar spelet Guitar Hero, där spelaren måste spela noter som visas på skärmen för att spela en låt, och dess effekt på dem med den omedelbara feedback som spelaren får från spelet när hen spelar fel så han kan spela det på rätt sätt eller repetera hela passagen. Han belyser i denna studie att eleverna minns den musik de har tidigare spelat i Guitar Hero. Det som jag såg är relevant till min undersökning är feedback från läraren som eleven inte får av gitarrlektioner på DVD och YouTube lektioner.

3.4 Bristfällig kvalitet av undervisning

Eva Georgii-Hemming och Victor Kvarnhall i deras studie *YouTube som en musikalisk erfarenhet* (2011) fokuserade på videos gjorda hemma av amatörer, och de var kritiska mot användandet av sådana material i skolundervisning, för att de inte har tillräckligt kvalitet. Georgii-Hemming och Kvarnhall ser att skolans uppdrag är att främja individens möjligheter att delta i det offentliga livet, och därför musikundervisning skall främja individens möjligheter i musikkivet, och elever får inte tillräcklig kunskap utav de medier som dessa använder. Å andra sidan att skolan ”skulle kunna bidra med något annat än omedelbar tillfredsställelse” (Georgii-Hemming & Kvarnhall 2011). De ser också att webbaserad lärande inte har ändrat hur människor lär sig (till exempel val av plats och tid för lärandet och val av material) utan bara skapat nya möjligheter till från var människor lär sig. Denna studie är relevans till min undersökning när vi båda undersöker pedagogernas kvalitet på YouTube och ser hur mina respondenter ser på det.

I uppsatsen *Gitarrlektioner på YouTube* kommer Mikael Berg Andersson (2012) fram till en slutsats att det är många amatörer som lägger upp sina lektioner på YouTube, och att de flesta lektionerna han undersökt gavs av lärare som är amatörer.

3.5 Anpassning av repertoar

Reynolds och Muijs (1999) ser en fördel med traditionell undervisning och det är val av material, där läraren vet vad som passar eleven bäst beroende på elevens färdigheter och kunskaper, och har tänkt igenom och tagit upp det viktigaste om. De ser också att det finns

en risk att eleverna väljer materialet eftersom eleverna då själva behöver ta hand om ansvaret för sitt lärande vilket de inte alltid gör. Å andra sidan saknar eleverna ett sådant val av repertoar på YouTube, där lärarna (professionella och amatörer) väljer materialet de ska spela och presentera utan att ta hänsyn till elevens färdigheter och kunskaper i teknik eller i teori, och det är inte bara läraren som lägger upp videon som inte tar hänsyn till elevens nivå utan eleven också som söker en låt på YouTube och väljer sina klipp utav hundra tals klipp för samma låt utan att ta hänsyn till svårighetsnivån. I en ”ny” värld där människan använder digitala plattformar för att söka efter musikgenre som hen vill eller hört talas om från andra personer, blir det risk att missa andra musikgenrer, och här kommer lärarens roll att introducera eleven till nya genre som kanske passar dennes kunskaper och färdigheter. Så när en lärare ser att eleven som spelar elgitarr med plektrum är bra på att spela med fingrar så kan läraren introducera eleven till klassisk gitarr eller flamenco vilka eleven kanske skulle ha aldrig gjort själv.

De flesta studierna liknar varandra med att det visar på nackdelar (i olika proportioner) med webbaserade lärandet och YouTube och jag ville gå vidare och se hur gitarrlärarna ser på fördelar på den digitala revolutionen och hur den har påverkat mästarrollen i traditionell gitarrundervisning.

4. Sociokulturellt perspektiv

Nedan presenterar jag teorin jag har utgått ifrån i mina studier:

Centralt i min studie är att undersöka hur gitarrpedagoger ser om möjligheter och utmaningar de möter i deras gitarrundervisning efter YouTube revolutionen. Studien ska utgå från ett sociokulturellt perspektiv på lärande och kommunikation. Idén om sociokulturella perspektivet utvecklades fram av Jerome Bruner som i sin bok *Kulturens väv* (2002) pratar om procedural kunskap (även ”färdighetskunskap”) som är praktisk förmåga att utföra en uppgift. Det betyder att eleven kan lära sig att spela gitarr genom praktiken, och även med en teoretisk förståelse så blir det omöjligt att spela gitarr utan eleven behöver få kunskaperna i kroppen, och där kommer ett begrepp som Frans Hagerman (2016) har tagit upp, och det är scaffolding (stöttning på svenska), det kan ske när till exempel en gitarrlärare visar eleven hur ackorden spelas på greppbrädan eller beskriva det med ord. Hagerman refererar till Lev Vygotskijs (1896–1934) begrepp *proximal utvecklingszon*, vilket innebär att en oerfaren individ utför aktiviteter med en svårighetsgrad som överskrider det som individen klarar av på egen hand under vägledning eller *stöttning* av en mer erfaren individ.

4.1 Mästare-lärlingstradition

Mästarlära som undervisningsform har en lång tradition inom nästan alla yrken, däribland musikycket. Geiringer (1969) beskriver hur unga musiker sökt sig till en läromästare för att gå i lära, han ger ett exempel om Johan Sebastian Bach (1685–1750) som gick långa avstånd för att få ta del av undervisning i musik hos Elias Herda, som ansågs vara en väldigt känd lärare i den tiden.

Från ett historiskt perspektiv har musikutbildning varit en mästarläratradition och även en skråtradition och här ser Ödman (2006) skråtraditionen som en utbildning i två steg. Första steget var från en lärling till en gesäll, och andra steget var från en gesäll till en mästare. Musikeleverna på högre utbildning var inte ett undantag, så när de är antagna vid den högre musikutbildningen ses de som skickliga hantverkare som kan liknas vid gesäller. På deras utbildning blir eleverna upptagna i mästarnas praxisgemenskaper, och då med tiden och successivt kan de bli mer förtrogna och då är de på väg till att bli mästare. Det ser inte ut så på kulturskolan, utan det snarare gäller att eleven lär sig att spela gitarr från grunden och successivt framträder hen i gitarrorkester med andra elever

som är mer avancerade eller på samma nivå, eller med läraren som kompar.

4.2 Artefakter

Människor har alltid skapat och utvecklat fysiska och intellektuella redskap för användning för att göra ett jobb lättare eller för att lösa olika problem. Säljö (2014) kallar dessa redskap för artefakter inom sociokulturell teori. Människor är begränsade biologiska varelser, men med hjälp av artefakter (båda fysiska och intellektuella) uppnås ett resultat, och nästan alla artefakter som människor använder idag utvecklades under tiden beroende på kunskaper och insikter. En kniv t.ex. tar människor för givet nuförtiden men inte i stenåldern, och detsamma gäller för en dator nu och hur den utvecklades jämfört med hundra år tillbaks. I allt detta är det kommunikation och interaktion mellan människor och erfarenheter som de ärvde från tidigare generationer som skapade artefakterna, och på samma sätt förs dem vidare till nästa generation. Säljö (2014) säger att det inte går att skilja mellan intellektuella och fysiska artefakter. En komplex matematisk ekvation (som är intellektuella artefakter) kan inte hanteras utan hjälp av en dator eller en kalkyl eller ett papper och penna (som är fysiska artefakter). I gitarrundervisning har eleven väldigt många artefakter som underlättar eller löser processen. Gitarrpedagogerna har genom tiden använts flera intellektuella artefakter som noter och tabulatur, och fysiska artefakter som instrumentet, förstärkare, fotpall, plektrum, metronom och stämapparat med mera. Nu för tiden använder gitarreleverna dessutom DVD och många plattformar på internet som YouTube. Alla föregående artefakter som används av gitarreleven är både fysiska och intellektuella redskap.

4.3 Mediering genom artefakter

Mediering är ett centralt begrepp som används i sociokulturella perspektivet, det betyder samverkan mellan människor och de kulturella och intellektuella redskap som används av människor för att förstå och agera i omvärlden. Säljö (2005) anser att människor inte är i direkt kontakt med vår omvärld utan vi människor tolkar/medierar den genom redskap och artefakter, och Jakobsson (2012, s.54) ser att artefakten ”möjliggör själva tanken”. I ett musksammanhang använder gitarreleverna stämapparat (artefakt) för att stämma gitarren, och målet är inte bara för själva användandet utan för att förbättra deras gehör och kunna skilja mellan rena och falska toner, och då låter det bättre när eleven spelar med andra eller för sig själv.

4.4 Scaffolding

Jag använder begreppet scaffolding för att det benämner den proximala utvecklingszonen som är centralt i det sociokulturella perspektivet enligt Hammond och Gibbons (2005). Säljö (2014, s.123) skriver att begreppet handlar om att stötta eleverna till att klara något som de inte hade klarat av sig själva utan viss hjälp. I sin avhandling (2016 S.52,53) ser Hagerman att om en elev arbetar med fritt strukturerade problem men saknar verktyg för det så finns det en risk att processen avstannar, och då kommer lärarens roll att hjälpa (stötta) eleven genom att ställa frågor och ge förslag på arbetssättet som för processen framåt. Stöttning kan ske på många olika sätt, och är situationsberoende och beror också på den enskilda eleven och dess behov av stöttning. I gitarrundervisning är det viktigt att pedagogen är medveten på elevens nivå, färdigheter och kunskapsutvecklingen, och då kan pedagogen peka på problemet och sedan stöttar med en lösning och tar bort den när det behövs inte längre.

4.5 Kommunikation mellan lärare och elev

I sociokulturellt perspektiv är kommunikationen en del av detta perspektiv (Säljö 2014). I traditionell undervisning har lärarna alltid använt fysiska redskap så som pennor, tavlor, stämapparat och metronom med mera. Senare i tiden har de använt teknologin med datorer och olika programvaror så som Sibelius eller Finale. Med den nyaste teknologin internet började lärarna använda plattformar som hjälpmedel i undervisning. Men under hela den här tiden och perioder har lärandet skett i traditionell undervisning där läraren är centrerad och informationerna överförs till eleven via läraren (Egidius, 1999). Nu för tiden har det (traditionella undervisningen) ändrades, och här refererar Helena Korp (2003) till Jonas Frykman (i en artikel 1998) att han tycker att syftet av skolan har förändrats. -Förr var det en plats där eleverna kommer bara för att utbilda sig om saker som de inte kunde, med siktet inställt på att kunna använda dessa kunskaper och färdigheter i framtiden för att skaffa sig ett bra yrke- har skolan blivit en plats för "identitetsarbete", där eleverna ska lära känna sig själva och utveckla vissa färdigheter och personlighetsdrag. Enligt Frykman så är barn och unga i skolan "för att bli någon" och inte, som förr, "något". Vidare ser Frykman att kommunikationen mellan elever och lärare i svenska klassrum har blivit mindre "ritualiserad" och fått mera personligt innehåll.

4.6 *Formativ bedömning*

För att bedömning är en slags kommunikation mellan läraren och eleven så tänkte jag att benämna formativ bedömning som en del av sociokulturellt perspektiv. Feedback betyder att se/lyssna och ge en respons. Det får eleven inte på digitala undervisning, och den leder till ett starkare självförtroende och inre motivation med positiva feedback. Läraren måste utgå från elevens färdigheter och kunskaper och ge feedback. En positiv feedback ger alltid en god effekt på eleven och stärker inre motivation, medan den negativa feedbacken ger mest en negativ effekt (Karlsson, 2002). Med formativ bedömning menas att eleven påverkar en pågående läroprocessen, läraren gör eleven medvetande om sin process och utveckling och undervisningen formas därefter (Lundahl, 2014). Han menar att undervisningen ska ses som en interaktiv process mellan läraren och eleven som måste involveras i läroprocessen för att den ska lyckas med en formativ bedömning. ”... att arbeta med formativ återkoppling är en aktiv process i syfte att ändra förhållandet mellan faktiskt resultat och förväntat resultat” (Lundahl, 2014). Han menar att formativ bedömning ger återkoppling under inlärningsprocessen.

5. Metod

Nedan presenteras hur jag genomförde denna studie. Val av metod, urval av respondenter, samt hur intervjuerna genomfördes, transkriberades och analyserat den insamlade empirin.

5.1 Metodval

För att få bättre syn på hur olika gitarrlärare ser på YouTube-användandet i deras yrke efter den digitala revolutionen och hur den kan påverka traditionell undervisning, så används kvalitativa metoder för att med dem kan forskaren få en djupare förståelse och mera öppna svar av respondenter. Metoden som jag använder i den här kvalitativa studien är intervjuer. Jag har valt denna metod för att kvalitativa intervjuer kan belysa för flera nya aspekter för att respondenternas tankar kommer fram med öppna svar och inte låser mig fast med direkta frågor som svaret blir (ja, nej, vet ej, kanske) som det brukar förekomma i kvantitativa metoder (Kvale & Brinkman, 2009). Ett till skäl varför jag valde denna metod är för att de kvantitativa metoderna används när statistik ska mätas och inte kan täcka känslor, upplevelser, och erfarenheter. Utifrån studiens syfte har jag skapat intervjufrågor (se Bilaga 1) som ställdes i samma ordning till alla mina respondenter, med möjlighet till följdfrågor. Uppsatsen utgår från fyra olika gitarrpedagogers upplevelser och erfarenheter gällande deras sätt på att undervisa gitarr före och efter YouTube-revolutionen och hur den påverkade deras sätt i undervisning, och hur ser de på YouTube som verktyg, är det hjälpmedel eller konkurrent (se Bilaga 1) samt hur och när de använder YouTube.

5.2 Urval av respondenter

Till denna studie valdes fyra intervjupersoner som alla är verksamma som gitarrpedagoger och undervisar nu och har undervisat före digitala revolutionen. Så alla mina respondenter har en god översikt på traditionell undervisning i gitarr före och efter digitala revolutionen. Två av mina fyra respondenter är kvinnliga lärare och två är män. Två är akustikgitarrlärare och två är elgitarrlärare. Först ville jag jobba med ett bekvämlighetsurval baserat på tillgänglighet till individerna (Bryman 2011, s. 194) där alla mina respondenter är nära till mig geografiskt och lärare som jag känner, men sedan

blev den strategiskt urval när jag bestämde mig att intervjua två lärare i klassisk gitarr och två i elgitarr, därav två män och två kvinnor. Urvalet gjordes genom att skicka först ett mejl till de fyra pedagogerna och sen fick jag kontakt med dem via sms. Två av dem känner jag till personligen och de andra rekommenderades av en annan lärare jag känner till, och här behövde jag att kontakta henne genom andra lärare som jobbar med henne på samma kulturskola, och hon bodde i en annan stad och där planerades en resa men sen ställdes in på grund av Corona-pandemin, och sedan bestämde vi att göra intervjun via video samtal på FaceTime på iPhone. Pedagogerna jag har intervjuat heter: Agnetha, Björn, Benny och Anni-Frid (namnen är påhittade).

Agnetha – elgitarr:

Agnetha började med sitt yrke som gitarrpedagog efter att hon slutade med sin utbildning i Malmö och det var 1992. Och efter det gick hon dessutom producentutbildning i Malmö där hon gjorde sin gitarrutbildning, och ett påbyggnadsår med improvisation, komposition och arrangering i Stockholm. Hon har jobbat i Malmö, Stockholm, Lund, Köping och Norrköping. Hon har jobbat på musikgymnasium och kulturskolan. Hon är specialist i elgitarr men undervisar olika varianter av gitarrspelandet.

Benny – Klassiskgitarr:

Benny började spela gitarr när han var nio år, och spelade ett par år på ett studieförbund och sen sökte till musikskolan i Linköping. Det blev klassisk gitarr från början. Han gick musikerutbildning och en pedagogisk utbildning samtidigt och sedan diplom i samma ämne efter det. Han frilansade som gitarrist ganska många år, och sedan började han kulturskolan där jag intervjuade honom, här har han varit sedan 1988, drygt 30 år.

Björn – elgitarr:

Björn började spela gitarr när han var 15 år, och han är självlärd i början. Han har jobbat som pedagog mellan 30 och 35 år. Han har gått flera musikutbildningar: Gymnasiet, musiklinje på Södra Latin, Musikhögskolan i Stockholm, IL (Instrument Lärare). En årsutbildning i USA (The musicians institute).

Anni-Frid – klassiskgitarr:

Anni-Frid har jobbat som gitarrlärare i ca 40 år, och hon har spelat gitarr 10 år innan det, hon har gått på kommunalmusikskolan, folkhögskola, SMI (Stockholms

musikpedagogiska institut) och Suzuki utbildning. Hon har läst på SMI efter hon har jobbat som pedagog.

5.3 Genomförande

Först skickade jag ett mejl till de med information om mig själv, syftet, mina förväntningar och anonymitet och frivilliga deltagandet. Vi bokade intervjuerna, och körde dem med Röstmemon (en applikation på iPhone) och deltagarna var medvetna att intervjun ska spelas in. Tre av intervjuerna skedde på respondenternas arbetsplats medan den fjärde var via FaceTime (en annan applikation på iPhone) och spelades in på MacBook. Jag försökte utföra intervjuerna i ett ostört rum i deras arbetsplats, och att inte blir avbrutna så jag slog mobilen på flygplansläge, och alla de har tre intervjun varit mellan 35 - 40 minuter långa. Den andra som var via FaceTime varit 30 minuter lång.

5.4 Databearbetning och analys

Efter de genomförda intervjuerna transkriberades inspelningarna genom användning av Garage Band på MacBook Pro och sänkte farten av inspelningarna så jag kunde hinna skriva med dem. Intervjuerna antecknades noggrant i samma talspråk som mina respondenter sade. I det transkriberade materialet markerades citat som innehåller svar för uppsatsens innehåll. Bland de markerade citaten valdes de som behandlade specifika attityder som berörd ämnet, och lade grunden för studiens resultatpresentation. En deduktiv analys gjordes sen. Det innebär att de kategoriserades in i de positiva och negativa attityderna som avsetts av respondenterna till YouTube och sen en analys gjordes utgår ifrån de begrepp som är centrala i teorin, som scaffolding, artefakter och mediering genom artefakter. Därefter gjordes en överskådlig sammanställning av analysen och slutligen drogs slutsatser av det framkomna resultatet.

5.5 Etiska överväganden

Enligt Vetenskapsrådet (2002) så finns det fyra huvudkrav när det gäller forskning. Dessa är informationskravet, samtyckekravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet. Informationskravet innebär att alla som deltar i en forskningsstudie ska informeras om vad studien handlar om och hur denna kommer att genomföras. Detta krav har jag följt med ett mejl skickades till respondenterna på deras jobbmejl innehåller studiens syfte och tillvägagångssätt. Samtyckeskravet innebär att en endast får utföra studier där deltagarna har uttryckt samtycke, och att om en deltagare någon gång under studiens process inte

vill vara med längre ska denna informeras om att det är frivilligt att delta och att hen får avbryta om hen vill. Detta har jag förklarat i mejlet till mina respondenter. Konfidentialitetskravet betyder att obehöriga inte har tillträde till några personliga uppgifter om deltagarna i studien. Jag har tagit hänsyn till detta krav genom att ge fingerade namn till deltagarna och de visste det i mitt mejl till dem.

Nyttjandekravet innebär att inga personliga uppgifter i empirin får lov att användas för andra ändamål än det aktuella arbetet, vilket jag kommer att göra och inte lämna ut några uppgifter och materialet till någon. Allt ovan har jag skrivit i mitt mejl till mina respondenter (jmf [Bilaga 1](#)).

6. Resultat

Resultatkapitlen diskuterar respondenternas attityder till YouTube och dela upp resultatet i två teman: negativa attityder och positiva attityder. I båda dessa teman redovisas några aspekter för varje del av de frågorna som jag har ställt till mina respondenter. Första temat är negativa attityder till YouTube och där redovisas fem aspekter: Bristfällig kvalitet, rekvisita, anpassning av repertoar, feedback och vikten av den fysiska närvaron. När det gäller det andra temat med positiva aspekter är det indelat i avsnitten: professionsutveckling, noggrannhet och ökandet av elevens initiativ. Dessa teman har vuxit fram när jag markerade positiva och negativa attityder på mina respondenters syn i YouTube.

6.1 *Negativa attityder till YouTube*

I följande kapitel belyses i fyra aspekter hur respondenterna ser negativt på YouTube.

6.1.1 *Bristfällig kvalitet*

Här tolkas respondenternas syn på amatörers lektioner på YouTube, där en amatör definieras som en gitarrist som antingen inte kan spela lika bra som originallåten eller inte kan mediera kunskap på rätt sätt.

Björn är kritiskt inställd till Youtube lektioner eftersom han anser att kvaliteten är bristfällig angående till exempel fingersättning:

Jag tycker att det finns så många lektioner på YouTube, och de varierar i kvalitet. Det kan att någon sitter och lär ut fel eller saker som är skadliga. Jag har läst om sångpedagoger på YouTube som lär ut massor med saker som är skadliga för rösten liksom. I värsta fall är det på gitarr också, en sak lär ut låten fel och en annan sak att du får problem med händerna. Så det är otroligt stora variation i kvalitet, Som till exempel det där Play Along, det är ett företag som erbjuder lektioner, de har en hög kvalitet. Det är rätt. Amatörer och alla kan göra det fritt liksom.

Citatet kan tolkas som att han anser att det finns för många lektioner där, och den här mängden gör att lektionerna varierar i kvalitet. Det är mest amatörer som lägger upp sådana klipp på nätet, enligt Björn, och deras lektioner kan till och med vara skadliga för elever som vill spela efter dem, skadliga för lärandet eller för handen. Sen diskuterar han om vikten av en utbildad pedagog med en tydlig struktur och kunskap kan utgå från elevens färdigheter och förmåga och anpassa lektionen från detta. Sammanfattningsvis kan detta tolkas som att lektionerna på YouTube kan förmedla kunskap om gitarrlärandet

men de kan inte anpassas efter elevernas förmågor och färdigheter.

Benny kallar sig själv för konservativ, och han gillar inte vad han har sett på YouTube.

Jag tycker att de flesta är ganska lågnivå, men jag har inte sett allt, jag har sett några stycken, men på nåt vis så känns det att det inte så hög nivå där, men det är sån här reflektion att det går långsamt, det är lite segt, det känns lite tråkigt, om man jämför med en vanlig lektion där du har ett klingande resultat hela tiden genom att du kan spela för eleven och eleven kan se och lyssna och så på ett annat sätt tycker jag.

Benny anser att det är bara traditionell undervisning som medierar kunskap på ett effektivt sätt genom att spela tillsammans. Han har inte sett eller kollat på mycket YouTube lektioner, men utav de som han sett så tycker han att de ligger på en mycket låg nivå, långsamma, sega, tråkiga och att de inte tar hänsyn till om eleven förstår. Detta kan tolkas som att på grund av att han ser sådana lektioner från ett musikerperspektiv och inte från elevernas. Benny är en framgång musiker och en erfaren lärare som spelat för fyrtio år, och han har inte lärt sig någonting av YouTube, men kanske hans elever tycker inte så. En tolkning av intervjun är att Benny möjligen upplever lektionerna som tråkiga utifrån sitt perspektiv som yrkesverksam musiker.

Agnetha håller med Benny och ser att lektionerna på YouTube är långsamma men hon tycker att det också kan vara en bra sak för att det är grundligt och passar bra de absolut nybörjare

Jag orkar inte med dem för att de är för långsamma och ska förklara allting och det tar för lång tid. Men det kan vara annorlunda om man är nybörjare så behöver man kanske verkligen förstå att nån som säger ”pek fingret på femte bandet tredje strängen och den är den tredje om man räknar från den tunnaste strängen”. Det är så himla grundligt och jag tycker att det är jättebra. Men jag själv jag stänger av och sitter och plankar hellre. Är det någonstans som man har en lucka så finns det alltid någon som kan hjälpa till och fylla den luckan via YouTube.

Utifrån en nybörjarens perspektiv kan Agnetas uttalande tolkas som att YouTube kan förmedla kunskap och fylla en lucka, men på ett ”tråkigt” sätt. På nybörjarnivå så ser Agnetha att YouTube lektionerna är grundliga och de förklarar nästan allt och det tar lång tid. Det som var intressant att Agnetha svarade från elevernas perspektiv och inte från sig själv som musiker. Men när hon pratar om sig själv så tycker hon att det är

tråkigt att lära sig från YouTube. Anni-Frid håller med, men inte för eget musicerande där hon inte orkar titta på någon lektion på YouTube för att de är för långsamma.

Jag blir lite trött (att bläddra mellan alla lektioner för samma låt) och orkar inte riktigt.

Samma sak här med Anni-Frid att hon svarade utifrån sitt eget perspektiv som erfaren musiker och lärare.

Sammanfattningsvis så gör mina respondenter inte större distinktion mellan deras egen upplevelse av YouTube lektioner och hur deras elever kan tänkas uppfatta innehållet.

6.1.2 Rekvisita

Flera av mina deltagare kommenterar om det lyxbaserade utseendet av vissa YouTube lektioner, när pedagogerna har dyra utrustningar såsom gitarrer och förstärkare i deras produktion, medan det kan vara att rummet som mina respondenter använder i deras undervisning inte ser så häftigt ut som på YouTube. De anser att innehållet inte är lika bra som förpackningen på något sätt. Björn tycker att det inte är utseendet som borde locka tittaren/eleven utan skickligheten hos pedagogen. Det är inget fel med dyr utrustning, men det är inte lika viktigt som det lärorika innehållet.

Det beror på hur man mottager det här, några kanske tycker att det är häftigt, och andra tycker att det är töntigt, jag vet inte, det går inte att svara på det här faktiskt. Jag bryr mig inte om någon sitter framför en Marshallvägg, jag skulle uppmana eleverna att lyssna på hur det låter. Låter det bra? Är det nåt som är vettigt? Finns det nånting och lära sig? Men det är trevligt med en bra miljö, det är klart, men den är en ledande fråga att den är klart att den är trevligt.

Här är Björn kritisk mot att ytan är viktigare än innehållet och tycker att imponerande rekvisita spelar en roll men inte lika viktigt som kunskapen läraren medierar till mottagaren. Och att det beror på hur mottagaren reagerar på rekvisitan, och att inte alla tycker att det är häftigt. Men han själv tycker att det är töntigt om pedagogen på YouTube inte är skicklig. Anni-Frid och Agnetha tycker inte heller att rummet har någon större betydelse om undervisning blir lyckad, men att det alltid är en fördel med det visuella i undervisningsrummet.

Jag tror att det är jättesvårt, jag känner mig kanske att när eleven kommer till ett sånt ställe. (...) sitter i ett grupprum bakom städskrubben i skolor och så där. Eleverna känner att man kommer nånstans där det här inte räknas, kan vara svårt att få eleverna att ta det på allvar, svårt att säga till dem: ”det här är viktigt” eleven ser att det här är alldeles oviktigt. Jag har ingen bra idé hur man kan lösa den här situationen. Jag tycker sorgligt att det ser ut så, och det påverkar eleven väldigt negativt tror jag.

Benny menar här att kommunikationen mellan läraren och eleven kan ske på ett bättre sätt om artefakterna och verktygen har en bättre kvalitet, såsom bra rum, bra utrustningar, och så vidare. Han föreställer sig i elevens situation och tänker att han inte kan ta det lärandet på allvar om miljön inte passar. En egen reflektion är att kulturskolan var gammal, och gitarrlektionerna hölls på ett gammalt hus med dålig ventilation och dålig belysning, å andra sidan gör de flesta YouTuberna deras lektioner på ett bättre sätt visuellt och auditivt vare sig dyra gitarrer/förstärkare och bra belysning. Därför frågades mina respondenter om vikten av dessa aspekter, och de var överens om vikten av miljön att eleven bör ha bästa miljön för att lära sig att spela gitarr, från en bra lokal till ett bra instrument och en bra pedagog.

6.1.3 Anpassning för svårighetsgrad av repertoar

Att introducera en låt eller ett stycke och dess svårighetsgrad var en diskussion mellan mig och mina respondenter. Vi har diskuterat hur pedagogerna på YouTube introducerar låten, men när de vill lära ut ett svårt stycke, Hotel California solo till exempel, så säger de inte att det är svårt och att det kräver mycket, nybörjareleven då kan bli frustrerad och slutar med sitt instrument om han inte ser att hen uppnått ett visst klingade resultat.

Björn tycker att det är bra med introduktionen och att det är del av vanliga (fysiska) lektioner

Det måste vara strategi med hur man lär ut på samma sätt som man gör på verkligheten. Om du ska presentera en melodi till exempel, eleven måste förstå vad det är för ackord bakom, och vara genomtänkt, det tror jag. Och att man måste vara strategisk och inte lära för mycket på en gång.

Här tycker Björn att kommunikation mellan läraren och eleven måste ske med strategi som YouTube inte kan erbjuda. Men sen tycker han att det inte är bra med svårighetsgradering och det måste lämnas till utbildade pedagoger med strategi, och det

behöver inte vara med fysiska lärare utan det kan vara på distans eller webbaserad undervisning.

Play Along, det är ett företag som erbjuder lektioner, de har en hög kvalitet. Det är rätt.

På Play Along har man ett system med graderingar; nybörjare, mellan och svårt osv.

Play Along är ett företag med webbaserad tjänst som erbjuder videolektioner där kunden betalar en månadsavgift för att ha tillgång till tusentals videolektioner att öva till på egen takt. Systemet med gradering funkar genom kommunikation mellan läraren och eleven för att hitta stycket som passar eleven och hittar rätt nivån, även om den sker via en annan form av digitala verktyg.

Benny tar anpassning av repertoar från enskild- och gruppundervisningsvinkel.

Eleven som kommer med ”jag vill spela den här låten”, det är väldigt sällan som jag säger att ”det ska vi inte göra” utan jag blir bara glad om det är spelbart så att säga, är det möjligt och spela det här så gör vi det. Men det är som sagt lite äldre elever som kanske har enskilda lektioner och då kan man möta en elev.

Har du en grupp på fem, och då kommer en person och vill spela en raplåt till exempel, så det är inte säkert att alla andra fyra är intresserade, kanske inte, det är kanske en grabb där och fyra tjejer: ”vi vill inte köra en raplåt”. Det här kan vara svårt att spela rap (på gitarr).

Han ser att det går bra med att eleven väljer ut materialet hen hört från YouTube och det funkar bra om det är spelbart när det är enskilda elever, men om det är en grupp så blir det svårt att eleven väljer ut materialet, för då blir det orättvis för andra elever i gruppen som inte vill spela denna låt. Han lyfter fram vikten av kommunikation mellan läraren och eleven så att läroprocessen funkar bäst genom att hitta spelbara låtar eller att komma överens med andra elever i gruppen för att det finns risk att de inte gillar låten eller genren.

6.1.4 Feedback

Alla respondenter tycker att det som saknas på YouTube lektionerna är *feedback*, men det som var intressant är Anni-Frids åsikt. Hon tyckte att frågan om feedback ska ställas till eleverna.

Man måste fråga eleverna hur de tänker kring det. Det som är bra att man kan backa, och titta långsamt tills man verkligen förstår. Och kanske man känner själv att nu har jag fixat den här grejen.

Eftersom hon inte har lärt sig att spela gitarr via YouTube eller liknande så tycker hon att en sådan fråga ska ställs till eleverna. Här tycker hon att kommunikation mellan eleven och läraren inte behövs så länge eleven kan styra klippets hastighet tills hen förstår. Sen pratar hon om elevens förmågor och kunskap.

De som hämtar (lektioner) från YouTube är mest äldre så de kan ju redan spela. När de har tittat ett tag, så fattar de att man inte får feedback, om man jämför det med spel med poäng. (såsom) Guitar Hero och andra spel. Det finns spel för notläsning och sen samlar man poäng och får godkänt och sånt där. Och det blir roligt och sen går man vidare.

Av citatet framgår att Anni-Frid ser att eleverna som lär sig att spela gitarr från YouTube är lite äldre elever och har tillräcklig förmåga som gör de att undvika att spela fel efter sådana långsamma- och grundligalektioner. Hon tycker också att de som hämtar från YouTube redan vet konsekvenserna med att de inte kommer att få feedback angående till exempel fingersättning- från läraren angående spelandet till skillnad från andra digitala spel som Guitar Hero. När en spelar med på Guitar Hero så kan spelaren ta en plastgitarr eller med vanliga handkontroller och spela fallande noter för att spela en låt, och samlar poäng för varje träffad ton och ackord. Sedan tar hon upp elevens intresse om att lära sig:

De kanske tycker att det är roligt ändå. De märker själva att det går framåt eller nåt. Det är egna intresse som driver.

Det som var intressant också med Anna-Frid att hon insåg att en saknad feedback inte är någonting som förhinder eleven att fortsätta med sitt instrument utan det är intresset.

Agnetha tror att det är upp till personen själv som musikanter om hen behöver feedback eller inte.

Jag tror att det beror på hur själv går när man är som musikanter, en del behöver få visa de så här eller tummen är fel, och när det blir problem så är det jag som hjälper dem, till exempel hur man spelar ett vibrato och teknik. (..) Och sen så finns det till exempel tonbildning, och jobba med olika uttryck, (..) och det kan man inte göra med digital, icke-kommunikativ video.

Agnetha tycker att kommunikation mellan läraren och eleven inte går att ersättas i vissa fall, och det måste vara en lärare som medierar kunskapen till eleven, så behovet av en

mästare som korrigerar felen finns när lärlingen jobbar med en ny teknik på gitarr, eller saker som sker bara på en fysisk lektion som tonbildning.

Björn ser att feedback är viktigt när en spelar ett instrument och särskilt gitarr.

Då finns det ju tonbildning när det gäller klassiskgitarr, hur man gör med naglar och hur det låter, och samma sak med stålsträngad gitarr. Också på elgitarr, hur man håller ett plektrum.

Han tycker att det är viktigt i de vanliga gitarrvarianterna (klassisk, stålsträngad och el) med tonbildning, eftersom man inte får det på YouTube eller på en annan form av digitalkommunikation. Detta är på grund av att eleven sitter avlägsen från läraren, vilket gör det svårare för läraren att ge feedback på samma nivå som hen skulle ha get om man istället sitter med eleven. Benny tycker att feedback sker när man ser/lyssnar och ger positiv respons och anpassa inlärningsprocessens tempo.

Det här med feedback det handlar om uppmuntran förstås, att man uppmuntra eleven när det inte funkar, så både uppmuntran och att anpassa tempot de är ju två superviktiga saker i undervisning tycker jag, och det kan vara så i en live situation.

Han ser på YouTube-lektionerna att pedagogerna där kör på eget tempo och eleven måste hinna med dem, men i verkligheten så är det tvärtom, att pedagogen anpassar tempot efter elevernas färdigheter och förmågor, och det kan bara ske i traditionell undervisning. Benny tycker att feedback i musikundervisning inte gäller bara om att ge respons på själva stycket utan det kan vara om uppmuntran när eleven fastnar och behöver komma vidare, och det kan YouTube inte erbjuda för då är det situationsanpassad feedback, och läraren på YouTube kan inte veta i vilken situation hamnade eleven i.

6.1.5 Ju närmare desto bättre

Att vara nära eleven i en traditionell undervisningsform var någonting gemensamt mellan alla mina respondenter. Anni-Frid ser att det är roligt med musik tillsammans, och att det gör att eleven upplever klangen.

Det är mer musicerande, att man spelar tillsammans. Det är ju klang till exempel man upplever tillsammans, och det är trevligt med musik tillsammans.

Genom att kommunicera och spela tillsammans i samma rum blir det rolig för båda eleven och läraren, det kan vara bättre klang eller så kan eleven få en formativ bedömning genom att spela med sin lärare. Agnetha ser spelandet i samma rum är bra och tar det från två aspekter:

En del behöver få visa de så här eller tummen är fel. Det är jätteviktigt att de har någon som kan titta nära hur de gör för att visa eller hjälpa så att det blir bra. Vi är den ända pedagoger eller utbildade vuxna som faktiskt möter dem i så många år. Man träffar dem när de går på tvåan eller trean och sen går dem ända till gymnasiet. Jag vet inte om de har nå mer förutom föräldrarna så som utbildad kontakt i så många år så det är ju en jätteviktig person man är. Det är viktiga möten.

Den första aspekten Agnetha ser är mästerlärningsrollen när läraren ser på vad eleven gör och ger respons, och den andra aspekten är den sociala relationen pedagoger skapar med eleverna under en lång period, från året de börjar spela gitarr (och det vanligaste är när de går på årskurs 2) tills de slutar på kulturskolan (18 år till 21) och under den här perioden skapar de en relation med pedagogen där hen kan vara den enda utbildad person dem är i kontakt med förutom föräldrarna, och den här relationen kan bli stark med tiden och eleven känner sig trygg hos denna pedagog.

Björn är överens med Anni-Frid på att spela tillsammans och att det är den bästa eleven kan få av läraren, plus att det höjer elevens nivå.

Den spelar en jättstor roll (...) och att spela ihop det är det bästa man kan bjuda som skollärare, som att improvisera musik och så, och att kunna visa precis hur man spelar ihop. (...) Att sitta och spela ihop istället för att prova och prova och stanna och prova. Mindre prat och mera spel. (...) Studenten får känna på att: ”ok, så här spelar man.

Björn och Agnetha menar att kommunikation mellan läraren och eleven är en viktig del av läroprocessen med all bedömning eleven får som hjälper och höjer sin nivå.

Den är helt avgörande. Jag tror att närvaron av pedagogen handlar inte bara om personen i relationen utan det handlar också om att pedagogen spelar ju, med sitt instrument. (...) Om jag spelar på min gitarr så hör eleven hur det ska låta. (...) Tonbildning, hur man tolkar saker. (...) Men det kan också vara ett stöd när eleven spelar nånting så får vi det tillsammans låta jättebra, (...) det funkar bara så här om de är på samma plats så att säga. Det tycker jag är väldigt viktigt. Väldigt avgörande.

Benny ser att den fysiska närvaron av pedagogen i samma rum är väsentligt, och den handlar om en relation mellan mästaren och lärningen, plus att eleven kan höra saker direkt som YouTube inte kan erbjuda som tonbildning och hur eleven tolkar ett stycke. Han menar att kommunikation är viktigast i undervisning och det kan inte ske digitalt på grund av kvaliteten av ljud via internet och då kan en inte skilja mellan en bra och mindre bra tonbildning.

6.2 *Positiva attityder till YouTube*

I följande kapitel kommer jag att belysa i fyra aspekter hur respondenterna ser positivt på YouTube.

6.2.1 *Professionsutveckling*

Här kommenterar mina deltagare om deras professionsutveckling. Anni-Frid tycker att YouTube gjorde det lättare för henne att hitta låtar och musikstycken hon är efter.

Mycket enklare att hitta förebilder inspelningar. Mycket lättare och gå till källorna. Man hittar lätt inspelningar av Julian Bream och John Williams. Det finns jättemycket och man kan höra hur de lät.

Hon menar att det var svårare förr att hitta inspelningar till förebilder i klassisk gitarr så som Julian Bream och John Williams, men nu är det lättare med YouTube, och då kan hon lyssna till gitarrstycket i deras tolkning. Hon tycker också att det är en bra källa för att lära sig teknik men hon har inte gjort det själv. Anni-Frid menar att hon använder YouTube som artefakt för att mediera med världen.

Det skulle jag kunnat ha gjort men det har jag inte gjort.

Agnetha Till skillnad från Anni-Frid har använt YouTube som inspirationskälla och tycker synd att den inte fanns tidigare.

Det är en stor inspirationskälla, och synd att den inte kom tidigare. Det finns så mycket och ta del av genom YouTube. Jag har inte använt den just för elgitarr, däremot för stålsträngad gitarren perkussivt gitarrspel eller tapping. När det är tapping då har jag tittat på YouTube. När tapping kom fattar man ingenting vad som händer då, men nu har YouTube visat det. Och det är också på stålsträngad gitarren och perkussiva spelet, de olika teknikerna för det är jättebra och jag har tittat mycket på.

Hon lärde sig nya tekniker från YouTube såsom tapping (gitarristen använder sin högerhand på ett nytt sätt, nästan som en andra vänsterhand) eller perkussiv gitarr (gitarren används som ett trumset i den mån det är möjligt). Hon tycker att det är svårt att spela de tekniken efter eleven har bara lyssnat på och aldrig sett de. Björn å andra sidan var överens med Anni-Frid och använder YouTube bara för att se på bra klipp, men inte som ett hjälpmedel i undervisningen eller i eget musicerande.

Jag har använt YouTube bara för att se på musiken som att se konserter. Men inte lektioner. För mig var det bara som inspiration och se bra klipp.

Agnetha och Björn har använt artefakten YouTube för att mediera med världen och för att öka sin proximala utvecklingszonen. Benny känner sig inte att YouTube har varit viktigt för honom.

Jag kollar på YouTube ibland. Inte så mycket men det händer då och då. Det känns att YouTube inte har varit viktigt för mig, men det har varit roligt och kunna upptäcka gitarrister från andra sidan klotet, helt plötsligt så kan man höra en kinesisk gitarrduo, eller en gitarrorkester från Nord Korea, alltså det är häftigt att se att gitarren är stor i hela världen. Det kan visa insikter om gitarren (...) man förstår att det här är nånting som engagerar många liksom. Men jag använder den inte så mycket utan mera som ett nöje kanske.

Han använder YouTube då och då, bara för att kolla på klipp om gitarr från olika delar av världen. Där ser han hur andra kulturer jobbar med barn gitarrorkester till exempel. Eller lyssnar på hur en gitarrduo tolkar ett specifikt gitarrstycke. Så YouTube har varit som ett nöje för honom och inte mer än så.

6.2.2 Noggrannhet

I detta kapitel diskuterar mina respondenter hur grundliga YouTube lektionerna är.

Anni-Frid tycker att YouTube pedagoger är duktiga och visar alla detaljer noggrant.

(..) däremot märker jag att lärarna är duktiga när de visar den här (Em ackord), då har de valt vad som är bäst för eleverna.

Agnetha håller med Anni-Frid och tycker att grundlighet är viktigt för nybörjare och den tar hänsyn för den minsta detaljen. Hon ser på YouTube som ett hjälpmedel som kan fylla luckor i sin inlärningsprocess.

De är för långsamma och ska förklara allting och det tar för lång tid. Men det kan vara annorlunda om man är nybörjare så behöver man kanske verkligen förstå att nån som säger: ”pek fingret på femte bandet tredje strängen och den är den tredje om man räknar från den tunnaste strängen”. Det är så himla grundligt och jag tycker att det är jättebra. (...) Är det någonstans som man har en lucka så finns det alltid någon som kan hjälpa till och fylla den luckan vi YouTube.

Björn ser att det är bra med YouTube lektionerna fast med en högre nivå elever, för att de kan fatta vad det handlar om bättre än nybörjare elever.

Det är bra om man jobbar med en högre nivå, till exempel: ”kolla det här klippet med en jazzgrupp, eller kolla den här gitarristen” och det kan vara en konsert eller en lektion eller någonting som är bra som man kan studera i lugn och ro.

Alla respondenter här tycker att det är bra med YouTube-lektioner (för en viss nivå) som medierar kunskap på ett detaljerat och rikt sätt.

6.2.3 Ökar elevens egna initiativ

Att eleven använder läraren som den enda källan för inläring är någonting som Benny tycker att det kan minska initiativet hos eleven.

Eleven som kommer med ”jag vill spela den här låten” det är väldigt sällan som jag säger att ”det ska vi inte göra” utan jag blir bara glad om det är spelbart så att säga, men det är som sagt lite äldre elever som kanske har enskilda lektioner och då kan man möta en elev.

Han ser att det är bra om eleven söker ibland för materialet själv, men det gäller inte alla nivåer, och han ser inte att nybörjare gör det, utan bara på lite högre nivå. Så han ser på YouTube ett verktyg som kan stimulera eleven och öka sitt initiativ för att lära sig nya stycken och låtar. Björn använder andra digitala verktyg och tycker att det hjälper honom som musiker.

Man kan spela mer med bakgrunden, att man kan själv komponera saker. Det är den stora revolutionen för mig och min undervisning och för mig som musikanter också. Att man mycket lättare kan öva timing, man kan öva harmonik. (...) Och att involvera eleven i det här med att använda datorn som övnings hjälpmedel, och inte bara ha det på lektionen och eleven går hem och vet inte vad han ska göra. Du kanske visar på en dator, ”nu gör vi så här, och så gör man en bakgrund, och lägger vi lite trumkomp så du kan höra till hemma”. Det är ju gigantisk skillnad.

Sådana verktyg kan pedagogen involvera eleven med och stötta honom i lärandet så att eleven kan använda de verktygen själv när han övar hemma och inte bara på skolan. Användandet av digitala verktyg kan öka intresset hos eleven och hen kan upptäcka nya vägar när hen pysslar med dem. Att eleven letar själv efter låtar och stycken gör att hen ökar sin proximala utvecklingszonen genom användandet av intellektuella artefakter.

6.3 Resultatsammanfattning

Nedan kommer resultatet sammanfattas i nya rubriker där respondenternas svar förstås genom uppsatsens teoretiska perspektiv.

6.3.1 Mediering genom artefakter

YouTube räknas som en form av kommunikation, och därför medieras kunskaper genom artefakter som lärare och elev möts med, och samverkan mellan människor och YouTube ger att de använder den för att förstå och agera i omvärlden. I det här momentet så visar alla mina respondenter hur de använder YouTube, antingen i eget musicerande eller med elever. Anni-Frid använder den för att lyssna på inspelningar som är svårt att få tag på i fysiska marknaden som Julian Bream. Medan Agnetha använder den som inspirationskälla för att lyssna på musik eller lära sig nya teknik hon har missat när hon läste till musikutbildningen som tapping eller perkussiv gitarr. Björn använder den för att se konserter. Även Benny som inte har använt YouTube mycket men han säger att han använder den som ett nöje och för att kolla på olika gitarrorkestrar eller gitarrduo över hela världen. Så alla respondenter har använt YouTube för eget intresse.

6.3.2 Kommunikation mellan läraren och eleven

Alla respondenter tycker att det är bra med kommunikation och det har varit kommunikation på olika aspekter, musikaliskt och socialt. Från Anni-Frid och Björn som tycker att det är *kul att spela tillsammans*, till Benny som ser att det inte bara en relation mellan läraren och eleven utan det är *avgörande*. Å andra sidan ser Agnetha att kommunikation mellan läraren och eleven är väldigt viktigt och belyser två aspekter, dels att den är viktigt för att stötta eleven och uppmuntra honom, och dels den sociala relationen läraren skapar med eleven under en lång period, och att eleven förutom sina föräldrar har vi pedagogerna som kan lyssna på och förstå honom, och att pedagogen

blir en viktig person i elevensliv.

6.3.3 Scaffolding

Trots att YouTube lektionerna är väldigt långsamma och pratar om den minsta detaljen så avstannar processen av eleven för något skäl, det kan vara fel position på tummen när eleven spelar ett ackord till exempel så det är därför ackordet låter inte så bra. Respondenterna ser på scaffolding på olika nivåer. Anni-Frid tycker att de som hämtar från YouTube kan redan spela och kanske behöver inte stöttning eller så kan de styra klippets hastighet och köra långsamt tills de kan. Anni-Frid ser också att stöttning är viktigt men det är inte den som hjälper med inlärningsprocessen utan det är själva intresset hos eleven.

Agnetha ser också att det bara är i vissa fall eleven behöver stöttning och feedback som tonbildning till exempel, och här är hon överens med Björn på sammanivån. Benny tycker att uppmuntran och att anpassa tempot i inlärningsprocessen är superviktiga saker och det kan eleven inte få på färdiga lektioner på YouTube utan mer i en live situation.

7. Diskussion

Syftet med denna studie har varit att utifrån ett sociokulturellt perspektiv undersöka hur fyra gitarrpedagoger ser på YouTubelektionernas fördelar och nackdelar, och hur deras roll som lärare ändrats efter den digitala revolutionen. Resultatet blev som jag förväntade mig, och det är att precis som allt i världen så har YouTube-videos för- och nackdelar på olika nivåer. En annan sak stämde med vad jag förväntade mig är att eftersom pedagogerna spelar gitarr på en högre nivå, då har de inte ”tålamod” att bläddra igenom lektionerna och se vad som är värdefullt och rekommendera det till eleverna.

I det här kapitlet diskuterar jag resultatet med utgångspunkter hur det påverkar pedagoger, elever och lärandet.

7.1 Resultatdiskussion

Resultat visar på att lärarna använder artefakter som YouTube eller andra digitala verktyg för att de själva ska mediera med omvärlden, genom att lära sig spela bättre och lära sig nya teknik som tapping eller perkussivgitarr, eller genom att kolla klipp med andra artister eller konserter. Men det som jag har märkt är att ingen rekommenderar någon YouTube lektion till sina elever, utan de hjälper eleverna om de kommer med en låt de ha lärt sig via YouTube. De använder sig också av andra digitala verktyg som Band in the Box eller liknande som spelar ett bakgrundkomp. Men i gitarrundervisning så väljer de inte materialet själv utan det kommer elever då och då som vill spela efter YouTube och här kommer lärarnas roll att fullfölja elevens önskemål. Detta resultat kan tolkas i relation till vad Holmberg (2010) har skrivit där menar att det blivit vanligare att elever kommer med egna önskemål om repertoarval. *”Lärarna måste försöka göra eleverna till viljes, annars finns risk att de slutar, eftersom det är en frivillig verksamhet”* (Holmberg, 2010). Och eftersom verksamheten här (kulturskolan) är frivilligt och det finns risk att eleven ska sluta, så vill lärarna hålla kvar hen, och då försöker de följa elevens önskemål på låtar.

7.1.1 Positiva attityder till YouTube

I min studie har respondenterna visat fördelar med YouTube i gitarrundervisning beroende på nivån, och särskilt för absoluta nybörjare eftersom Youtube-videor kan gå igenom grunderna i gitarrspel på ett långsamt och grundligt sätt. Och att de är duktiga och valde vad som är bäst för eleven, plus att de fyller luckor som finns i inlärningsprocessen hos eleven. De visar också att YouTube funkar bra som hjälpmedel för deras egen professionsutveckling, och där lär nya tekniker som tapping eller perkussivgitarr, eller de breddar sig musikalisk genom att lyssna på inspelningar, konserter eller gitarrorkestrar från olika delar av världen. Något annat som respondenterna har kommit överens om är att öka elevens egna initiativ genom att de söker efter materialet själva och kan vara då självkritiska, men inte i alla nivåer och inte i gruppundervisning heller, och andra digitala verktyg kan vara bra för att öka elevens intresse när hen pysslar med dem hemma. Detta kan stämma med vad Johansson och Nohr (2014) har undersökt men den här gången är det eleverna som föredrar YouTube för att den ger dem möjligheten att styra lektionen på bästa sättet som passar dem. Karlssons studie (2019) har visat att tre av fyra lärare som hen intervjuat föredrar att arbeta med YouTube och andra lärplattformar.

Utifrån mina respondenters perspektiv ha jag kommit fram till att bara i traditionell undervisning så får eleven mer interaktion med läraren och tydligare struktur som byggs utav elevens förmåga, och inte bara med musik utan socialt också, och eleven kan skapa en relation med den läraren som är kanske den enda utbildade personen de kan prata med under många år förutom deras föräldrar. Detta stämmer inte av vad studien av Rostvall & West (2003) har kommit fram till och det är att i traditionell undervisning blir det svårt med tiden att eleven får konkreta målbeskrivningar och disposition av läraren, och att interaktionen mellan läraren och eleven blir mindre.

7.1.2 Negativa attityder till YouTube

Negativa attityder var mera än positiva i min tolkning till vad mina respondenter tycker om gitarrlektionerna på YouTube.

Att det är fritt att ladda upp på YouTube gör att det finns hur många lektioner som helst, och då kan det variera i kvalitet, och det kan till och med vara skadliga för handen. En

annan attityd var att lektionerna där är långsamma och sega och de passar bara absolut nybörjare, men inte högre nivåer. Och nivån gäller också pedagogerna och deras skicklighet och sätt att undervisa. Respondenterna tycker att det klart är häftigt med miljön på YouTube auditivt och visuellt med bra belysning och dyra gitarrer och förstärkare, och de flesta tycker att i de flesta fall tycker att innehållet inte är lika bra som förpackningen. Att det är fler amatörer som lägger upp lektioner på YouTube är någonting som stämmer med Georgii-Hemming & Kvarnhall (2011) studie men de kom till resultat att videolektioner inte har ändrat på hur människor lär sig utan det var ett bra tillägg som öppnar nya möjligheter till från var människor lär sig. En annan nackdel på YouTube lektionerna är svårighetsgrad, det innebär att pedagogerna där lägger upp ett klipp utan att säga hur svårt det här är, och det kan göra en nybörjare elev frustrerad och därmed större chanser att sluta spela. Respondenterna tycker att det här är en ständig sak i traditionell undervisning där läraren väljer ut materialet utifrån elevens färdigheter och förmågor, men den kan YouTube tyvärr inte erbjuda. Det är bra att eleven väljer ut låten för att det kan öka elevens initiativ tycker en av mina respondenter men inte i alla fall, för att det inte funkar med gruppundervisning eller om låten är inte spelbart på gitarr som rap till exempel.

Det som YouTube inte kan erbjuda också är samspel mellan läraren och eleven, och här tycker mina respondenter att det är roligt, mer musicerande, höjer elevens nivå, och reflektion om tonbildning med mera. De tycker också att nära relationen under de långa åren på kulturskolan (från årskurstvå till gymnasiet) skapar mer än en lärar-elevrelation, och det kan göra läraren kanske den enda utbildad vuxen som lyssnar på eleverna förutom deras föräldrar, och skapar stark relation med dem.

Feedback är det någonting som saknas på YouTube lektionerna där gitarrpedagogerna lägger upp ett klipp utan att ta hänsyn till mottagarens förmågor och färdigheter, och det blir ingen kontakt mellan dem sen. Detta tyckte mina respondenter är viktigt av olika anledningar. Några tyckte att eleven kan få feedback själv genom att backa klippet, eller får det från andra digitala plattformar som tv-spelet Guitar Hero. Men det finns ju några saker som kan tas upp bara på en fysisk lektion som tonbildning. Sådana saker påverkar läroprocessen enligt Lundahl (2014), han ser att undervisningen ska ses som en interaktiv process mellan läraren och eleven som måste involveras i läroprocessen för att den ska

lyckas med en formativ bedömning. Och en sådan interaktion sker inte i videolektioner utan bara i vanliga lektioner. I tidigare forskningen av Jens Ideland (2011) så visar han att det är möjligt med digitala spel som Guitar Hero att få en omedelbar feedback, och det stämmer inte med min studie i videolektioner området, utan det blir bara att läraren ”slänger ut” all information på en lektion utan att utgå från elevens färdigheter och förmågor.

7.2 *Metoddiskussion*

Syftet med undersökningen var att genom intervjuer låta fyra gitarrpedagoger beskriva hur de ser på gitarrlektionerna på YouTube i dagens digitaliserade värld och försöka se vad den har för fördelar och nackdelar, och deras användande av kulturella verktyg i gitarrundervisning.

I den sista intervjun så sade Benny: *”Om jag skulle starta en kanal så ska vara på en hög kvalitet”* och då tänkte jag att jag borde ha intervjuat minst två lärare som jobbar aktivt på båda, någon musikskola och har en undervisningskanal på YouTube, då skulle en sådan komplettering hade varit till stor hjälp och det skulle eventuellt ha belyst synen på YouTube som hjälpmedel på ett tydligare sätt, samt så kunde jag se hur de ”konservativa” pedagogerna skiljer sig från de som har en kanal på YouTube. Så jag skulle ha ändrat på frågeställningar och detta därmed skulle ha påverkat resultatet.

Jag har intervjuat två män och två kvinnor, och om jag hade utgått från en genusteori så skulle syftet ha ändrats, och då skulle jag ha undersökt skillnader på hur manliga och kvinnliga gitarrlärare ser på YouTube-användandet i gitarrundervisningen.

Om jag hade observerat mina respondenter så kommer jag inte att få något resultat utav observation för att mina respondenter inte använder YouTube i gitarrundervisning så mycket, och den är inte en ständig grej i deras sätt i undervisningen.

Så generellt är jag nöjd med min metod förutom val av respondenterna där jag borde ha intervjuat verksamma gitarrpedagoger på YouTube.

7.3 Vidare forskning

Under de månader jag skrivit denna uppsats har olika funderingar väckt mitt intresse kring YouTube ämnet och hur lärarna använder den. De jag intervjuat var verksamma gitarrpedagoger på kulturskolan eller gymnasiet men inte på YouTube. Det skulle vara intressant hur aktiva gitarrpedagoger på YouTube ser på gitarrundervisning på webbsidan. Vad de ser för fördelar och nackdelar i deras lektioner och vilka svårigheter de möter när de vill leverera information om spelandet och teknik vidare till tittaren, och hur det går att svara på deras kommentarer som feedback till dem.

Det skulle även vara intressant är att undersöka (kanske med en kvantitativ metod) hur ser instrumentlärarna på YouTube från ett genusperspektiv, för jag har märkt att de kvinnliga lärarna i min studie var mer öppna och friare med YouTube än de manliga lärarna som vara mera ”konservativa”. En fortsatt studie med en enkät skulle funka bäst tror jag, men om forskaren vill se varför är det så, skulle hen undersöka det med en kvalitativ metod.

8. Referenslista

Allen, E. & Seaman, J. (2016) *Online report card, Tracking online education in the United States*. Hämtad 2020-03-05 <https://onlinelearningsurvey.com/reports/onlinereportcard.pdf>

Allen, E. & Seaman, J. (2018) *Grade increase, Tracking distance education in the United States*. Hämtad 2020-03-05 <https://onlinelearningsurvey.com/reports/gradeincrease.pdf>

Arfwedson, Gerd B. & Arfwedson, Gerhard (1991). *Didaktik för lärare*. Stockholm: HLS Högsk. för lärarutbildning

Berg Andersson, M. (2012) *Gitarrektioner på YouTube*. Stockholm, Stockholms musikpedagogiska institut.

Bruner, J. (2002). *Kulturens väv – Utbildning i kulturpsykologisk belysning*. Göteborg: Daidalos AB.

Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Uppl. 2:2. Malmö: Liber.

Dobney, J. K. & Powers, W. (2007) *The Guitar*.
https://www.metmuseum.org/toah/hd/guit/hd_guit.htm Hämtad 2020-04-08

Egidius, H. (1999) *Problembaserat lärande, en introduktion för lärare och lärande*. Lund: Studentlitteratur.

Frykman, Jonas (1998): *Ljusnande framtid! Skola, social mobilitet och kulturell identitet*. Falun: Historiska Media

Geiringer, K. (1969). *Bach*. Stockholm: Bokförlaget Pan/Norstedts.

Georgii-Hemming, E. & Kvarnhall, V (2011). Youtube som musikalisk erfarenhet. I Claes Ericsson, Monica Lindgren, red: *Perspektiv på populärmusik och skola*. Lund: Studentlitteratur.

Hagerman, F. (2016). *"Det är ur görandet tankarna föds" – från idé till komposition: En studie av kompositionsprocesser i högre musikutbildning*. Stockholm: Royal College of Music

Hallén, P. (2012) *Gitarrektioner förr och nu*, (kandidatuppsats) Malmö, Musikhögskolan i Malmö, Lunds universitet. Tillgänglig: <https://lup.lub.lu.se/student-papers/search/publication/3458092>

Hammond, J. & Gibbons, P. (2005): *Putting scaffolding to work: The contribution of scaffolding in articulating ESL education*,

Hanken, I.M. & Johansen, G. (2013). *Musikkundervisningens didaktikk*. (2. utg.) Oslo: Cappelen Damm akademisk.

Ideland, Jens (2011): *Spela, leka eller låta bli: Guitar Hero som kommunikativ praktik för unga musiker*, Luleå: Universitetstryckeriet. [lic. avhandling].

Jakobsson, A (2012). *Sociokulturella perspektiv på lärande och utveckling – lärande som begreppsmässig precisering och koordinering*. Pedagogisk Forskning i Sverige 2012

Johansson, Magnus & Nohr, Magnus (2014). *IKT - stöttet läring* HiOA. Diss. Oslo: Høgskolen i

Oslo og Akershus.

Karlsson, M., (2002). *Musikelever på gymnasiets estetiska program: En studie av elevernas bakgrund, studiegång och motivation*. Lund: Lund University, Malmö, Academy of Music.

Karlsson, S. (2020). *Arbete med digitala verktyg i musikundervisning: En intervjustudie om hur musiklärare arbetar med digitala verktyg i musikundervisning* (Dissertation). Retrieved from <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lnu:diva-91352>

Korp, Helena (2003): *KUNSKAPSBEDÖMNING – hur, vad och varför* Stockholm: Myndigheten för skolutveckling

Kulturskolerådet. (2016), *Kulturskolerådets hemsida*, Hämtad (2020-03-05) http://www.kulturskoleradet.se/sites/default/files/atoms/files/kulturskolan_i_siffror_2016_0.pdf

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. (2. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Lundahl, C., (2014). *Bedömning för lärande*. Stockholm: Norstedts.

Reynolds, D. & Muijs, D. (1999) *The Effective Teaching of Mathematics: A review of research, School Leadership & Management*

Rostvall, A. L. & West, T. (2003). Analysis of interaction and learning in instrumental teaching. *Music Education Research*

Säljö, R. (2014). *Lärande i praktiken – Ett sociokulturellt perspektiv*. Lund: Studentlitteratur AB

Tobias, Evan S (2015). Crossfading music education: Connections between secondary students' in- and out-of-school music experience. *International Journal of Music Education* 2015, Vol. 33(1). 18–35

Vetenskapsrådet (2020) *Vetenskapsrådets hemsida*, <https://www.vr.se> Hämtad (2020-03-05)

Vidlund, M. (2018) *Webbaserade gitarrlektioner*, (kandidatuppsats) Stockholm, Kungliga Musikhögskolan.

Vygotskij, L. S. (1978). *Mind in society – the development of higher psychological development*. Cambridge: Harvard University

Wade, G. (2005) *A concise history of the classical guitar*. Mel Bay Publications, U.S.

Ödman, P-J. (2006). *Kontrasternas spel. En svensk mentalitets- och pedagogikhistoria*. Stockholm: Norstedts Akademiska Förlag.

Bilaga 1:

Hej!

Jag heter Anas Burhan och studerar just nu sista året på SMI (Stockholms musikpedagogiska institut). Jag håller på att skriva mitt självständiga arbete just nu och skriver då om gitarrlärarrollen och hur den påverkades efter den digitala revolutionen med miljontals gitarrlektioner på digitala plattformar så som YouTube.

Jag hoppas på att kunna belysa gitarrlärarrollen då och nu och kunna se vilka skillnader skedde i traditionell undervisning i gitarr på kulturskolan. För att kunna studera detta kommer jag att behöva intervjua er.

Din medverkan innebär att jag kommer kunna forska om hur YouTube till exempel påverkar traditionell undervisning i gitarr och förhoppningsvis kunna hjälpa andra lärare i framtiden på att anpassa lektionerna på kulturskolan på ett bättre sätt.

Du kommer att garanteras anonymitet i studien. Deltagandet är frivilligt och du kan om så önskas avbryta ditt deltagande i studien när ni vill.

Anas Burhan

Musikpedagogstuderande

SMI

14 152, Stockholm

Mobil: 07x-xxx xx xx

Bilaga 2

Intervjufrågor:

1. Hur och när började du spela gitarr?
2. Hur länge har du jobbat som pedagog?
3. Hur många musikutbildningar har du gått, och när (efter eller efter du har börjat jobba som pedagog)
4. På vilket sätt har YouTube varit betydelsefull i ditt eget musicerande?
5. Vad ser du som gitarrlärare för fördelar och nackdelar med YouTube lektioner?
6. På Vilket sätt använder du YouTube i din undervisning?
7. Vad gör en pedagog på YouTube värt att titta på?
8. Vem spelar mest roll i val av låtar/repertoar!
9. Vilken sorts YouTube lektioner rekommenderar du för dina elever?
10. Får du ett bra resultat utav dina rekommendationer?
11. ”Vilka vägar har YOUTUBE öppnat/stängt i traditionell gitarrundervisning?
12. Vad spelar den fysiska närvaron av pedagogen för roll?
13. Hur har du ändrat på ditt sätt i undervisning efter YouTube?
14. Vad kan en pedagog göra för att hålla jämna steg med snabbutvecklingen i gitarrpedagogik?
15. Hur gör en pedagog för att få traditionella lektioner mer attraktiva och roliga för gitarrelever?
16. Hur ser du vikten på feedback som saknas på YouTube?